

عنوان مقاله:

معکوس شدگی قاعده در زبان فارسی: تبدیل اختیاری واکه /e/ به واکه [a] در دو لهجه معیار و اصفهانی

محل انتشار:

فصلنامه زبان پژوهی، دوره 11، شماره 31 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

بشیر جم - عضو هیات علمی گروه زبان انگلیسی دانشگاه شهرکرد

خلاصه مقاله:

در گذشته، بسیاری از گونه های فارسی از جمله دو لهجه معیار و اصفهانی، در انتهای واژه های خود، داری واکه افتاده /a/ بودند. این واکه، بر اثر یک تحول در زمانی یک درجه افراشته شده و به واکه /e/ تبدیل شده است. این فرایند به طور همزمانی، اما در بافت های دیگر، در لهجه اصفهانی نیز به گونه ای زایا رخ می دهد که یکی از ویژگی هایی این لهجه به شمار می رود. یافته های پژوهش پیش رو نشان می دهد که بر پایه یک فرایند اختیاری معکوس- که معکوس شدگی قاعده نامیده می شود، در زبان فارسی در بافت پیش از واژه را با تلفظ گفتاری [ɾo] و در بافت های گوناگونی و در گفتار گویشوران میان سال و مسن تر لهجه اصفهانی، واکه /e/ به واکه [a] تبدیل می شود. علت اولیه رخ داد این فرایند در لهجه اصفهانی تصحیح افراطی است که خود ناشی از مقایسه این لهجه با گونه معیار، یعنی لهجه تهرانی است. این امر به علت ای مذهبی، احترام، وجهه و اعتبار اجتماعی رخ می دهد. هدف این پژوهش توصیفی- تحلیلی که در چارچوب نظریه بهینگی (Prince & Smolensky, 1993[2004]) انجام شده، معرفی و بررسی معکوس شدگی قاعده در این دو گونه زبان فارسی است. رخداد این فرایند اختیاری با بهره گیری از رویکرد رتبه بندی آزاد مورد تحلیل قرار گرفته است که در آن یک درون داد با دو برون داد دستوری انطباق دارد.

کلمات کلیدی:

معکوس شدگی قاعده، تصحیح افراطی، افراستگی واکه، گوناگونی آزاد، لهجه اصفهانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/920076>

